

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-08-17

§ 253

Yttrande över betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner

KSN-2021-01346

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

1. **att** avge yttrade till finansdepartementet enligt ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Finansdepartementet har remitterat betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner för yttrande senast den 25 augusti 2021.

Syftet med utredningens uppdrag är att åstadkomma en valordning som är lätt att förstå, lätt att tillämpa och säkerställer representation från politiska minoriteter. Uppdraget syftar även till att tillförsäkra fortsatt goda möjligheter för ett effektivt och rättssäkert beslutsfattande i kommuner och regioner, exempelvis gällande möjlighet för nämnd att delegera beslutanderätt till en automatiserad beslutsfunktion och anpassning av jävsbestämmelserna i kommunallagen. Utredningen analyserar ordningen för val i kommun- och regionfullmäktige och hur politisk representation kan säkerställas när ledamot avgår från kommunalt organ samt om regleringen i lagen om proportionellt valsätt är ändamålsenlig. Därutöver analyserar utredaren om det är lämpligt att bestämmelserna om tjänstgöring för ersättare i regionfullmäktige och kommunfullmäktige skiljer sig åt samt kartlägger författningar som innehåller överklagbara kommunala normbeslut.

Betänkandet finns att läsa i sin helhet på följande länk: [En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner - Regeringen.se](#)

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 23 juni 2021
- Bilaga 1, Yttrande över betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-08-17

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-06-23

Diarienummer:
KSN-2021-01346

Handläggare:
Gustaf Wall

Yttrande över betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** avge yttrade till finansdepartementet enligt ärendets bilaga 1.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner för yttrande senast den 25 augusti 2021.

Syftet med utredningens uppdrag är att åstadkomma en valordning som är lätt att förstå, lätt att tillämpa och säkerställer representation från politiska minoriteter. Uppdraget syftar även till att tillförsäkra fortsatt goda möjligheter för ett effektivt och rättssäkert beslutsfattande i kommuner och regioner, exempelvis gällande möjlighet för nämnd att delegera beslutanderätt till en automatiserad beslutsfunktion och anpassning av jävsbestämmelserna i kommunallagen. Utredningen analyserar ordningen för val i kommun- och regionfullmäktige och hur politisk representation kan säkerställas när ledamot avgår från kommunalt organ samt om regleringen i lagen om proportionellt valsätt är ändamålsenlig. Därutöver analyserar utredaren om det är lämpligt att bestämmelserna om tjänstgöring för ersättare i regionfullmäktige och kommunfullmäktige skiljer sig åt samt kartlägger författningar som innehåller överklagbara kommunala normbeslut.

Betänkandet finns att läsa i sin helhet på följande länk: [En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner - Regeringen.se](#)

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Uppsala kommun tillstyrker och ställer sig huvudsakligen bakom utredningens förslag i betänkandet. Det är välkommet att den diskrepans som finns mellan förvaltningslagen och kommunallagen vad gäller bland annat automatiserat beslutsfattande och jävsbestämmelserna nu föreslås få en mer likartad reglering. Likaså är det positivt att lagen om proportionellt valsätt har setts över och att förslaget till ny lag förväntas blir mer lättillämpad trots att den materiellt inte kommer innebära några större ändringar jämfört med tidigare.

I fråga om möjlighet till fyllnadsval för att ersätta ledamöter som valts proportionellt (s. 131) är det dock tveksamt om den föreslagna formuleringen i 6 kap. 20 § kommunallagen om att fullmäktige, *så långt det är möjligt*, ska säkerställa att representationen i nämnden inte förändras är tillräckligt klargörande. Om det är önskvärt att det är partitillhörigheten som ska vara styrande bör det tydligare framgå av lagtexten att så är fallet. Begreppet *så långt det är möjligt* kan innebära ett för långtgående handlingsutrymme att åsidosätta huvudregeln om att säkerställa representation utifrån partitillhörighet. Att överlåta att lösa denna oklarhet på rättstillämpningen är inte önskvärt (s. 135). Begreppet representation kan även ta sikte på annan typ av representation, som kön eller etnicitet vilket i sin tur skapar en ytterligare otydlighet i lagtexten med tanke på att det just är partipolitisk representation som avses i förslaget om fyllnadsval. Frågan är därför om inte en lämplig lösning kan vara att begreppet "*representationen*" ersätts med "*den partipolitiska representationen*" i förslaget till ändring i 6 kap. 20 § kommunallagen.

Ekonomiska konsekvenser

Inga med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad den 23 juni 2021
- Bilaga 1, Yttrande över betänkandet En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Kommunstyrelsen
YttrandeHandläggare:
Gustaf WallFinansdepartementet, Fi2021/01444
fi.remissvar@regeringskansliet.se
sanja.moraca.roos@regeringskansliet.se

Yttrande över SOU 2021:16, En väl fungerande ordning för val och beslutsfattande i kommuner och regioner (Fi2021/01444)

Sammanfattning

Uppsala kommun tillstyrker och ställer sig huvudsakligen bakom utredningens förslag i betänkandet. Det är välkommet att den diskrepans som finns mellan förvaltningslagen och kommunallagen vad gäller bland annat automatiserat beslutsfattande och jävsbestämmelserna nu föreslås få en mer likartad reglering. Likaså är det positivt att lagen om proportionellt valsätt har setts över och att förslaget till ny lag förväntas blir mer lättillämpad trots att den materiellt inte kommer innebära några större ändringar jämfört med tidigare.

Avsnitt 4.3.6 Möjlighet till fyllnadsval

I fråga om möjlighet till fyllnadsval för att ersätta ledamöter som valts proportionellt är det tveksamt om den föreslagna formuleringen i 6 kap. 20 § kommunallagen om att fullmäktige, *så långt det är möjligt*, ska säkerställa att representationen i nämnden inte förändras är tillräckligt klargörande. Om det är önskvärt att det är partitillhörigheten som ska vara styrande bör det tydligare framgå av lagtexten att så är fallet.

Begreppet *så långt det är möjligt* kan innebära ett för långtgående handlingsutrymme att åsidosätta huvudregeln om att säkerställa representation utifrån partitillhörighet. Att överlåta att lösa denna oklarhet på rättstillämpningen är inte önskvärt (s. 135).

Begreppet representation kan även ta sikte på annan typ av representation, som kön eller etnicitet vilket i sin tur skapar en ytterligare otydlighet i lagtexten med tanke på att det just är partipolitisk representation som avses i förslaget om fyllnadsval. Frågan är därför om inte en lämplig lösning kan vara att begreppet "representationen" ersätts med "den partipolitiska representationen" i förslaget till ändring i 6 kap. 20 § kommunallagen.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling
Ordförande

Lars Niska
Sekreterare